

Notat til NVE
Fra Gausdal kommune
13.01.2025

INNSPILL TIL VILKÅRSREVISJON FOR RAUA KRAFTVERK

Vi viser til tlf.samtale med saksbehandler Martina Halhjem Grøttå, der vi fikk anledning til å komme med våre innspill til saken.

Vi har hatt to store flommer i området de to siste årene:

- Ekstremværet Hans 7.-9. august 2023 (like før befaringa NVE hadde i september 2023)
- Ny stor skadeflom 9.-10. september 2024.

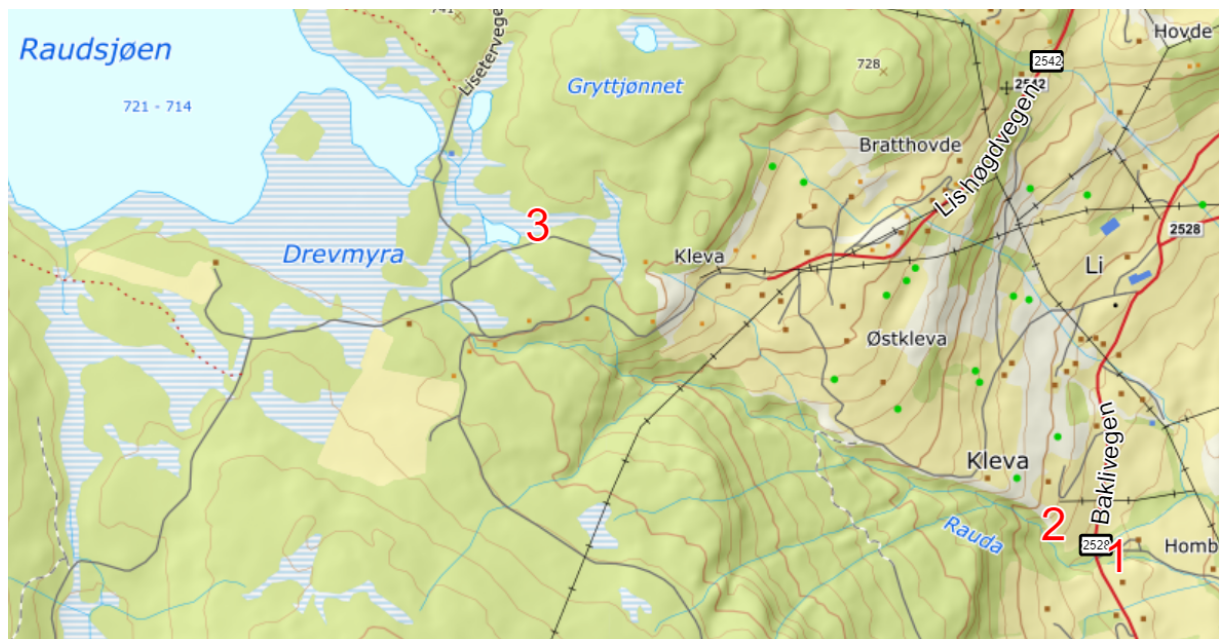
Disse flommene har vist at det er behov for stort fokus på sikkerhet for folk, bebyggelse og infrastruktur nedstrøms reguleringsmagasinet Rausjøen. Etter disse hendelsene ser vi økt behov for sikkerhetstiltak enn det vi var oppmerksomme på ved høringa, og tillater oss å komme med forslag til tiltak i forhold til dette.

Slik vi kjenner reguleringa av Rausjøen så er det liten mulighet til å tappe ned magasinet før slike hendelser med ekstremt mye nedbør. Spesielt når magasinet er fullt på forhånd, kan da store nedbørmengder føre til forsterking av flommen nedstrøms ved at Raua vokser veldig fort.

I vedtaket om revisjon heter det at det er mulighet for å vurdere blant annet «endring i manøvreringspraksis, minstevannslipp og biotopjusterende tiltak». Ettersom det ikke er mulighet for ekstra nedtapping, ber vi ut fra de siste flomhendelsene om at det vurderes andre tiltak for å bedre sikkerheten.

Vi tar her opp tre konkrete tiltak som vi ber om at blir vurdert. Vi mener dette kan komme inn under begrepet manøvreringspraksis, som erstatning for manglende mulighet for nedtapping.

Nedenfor er det et oversiktskart som viser beliggenheten til de tre punktene som beskrives.

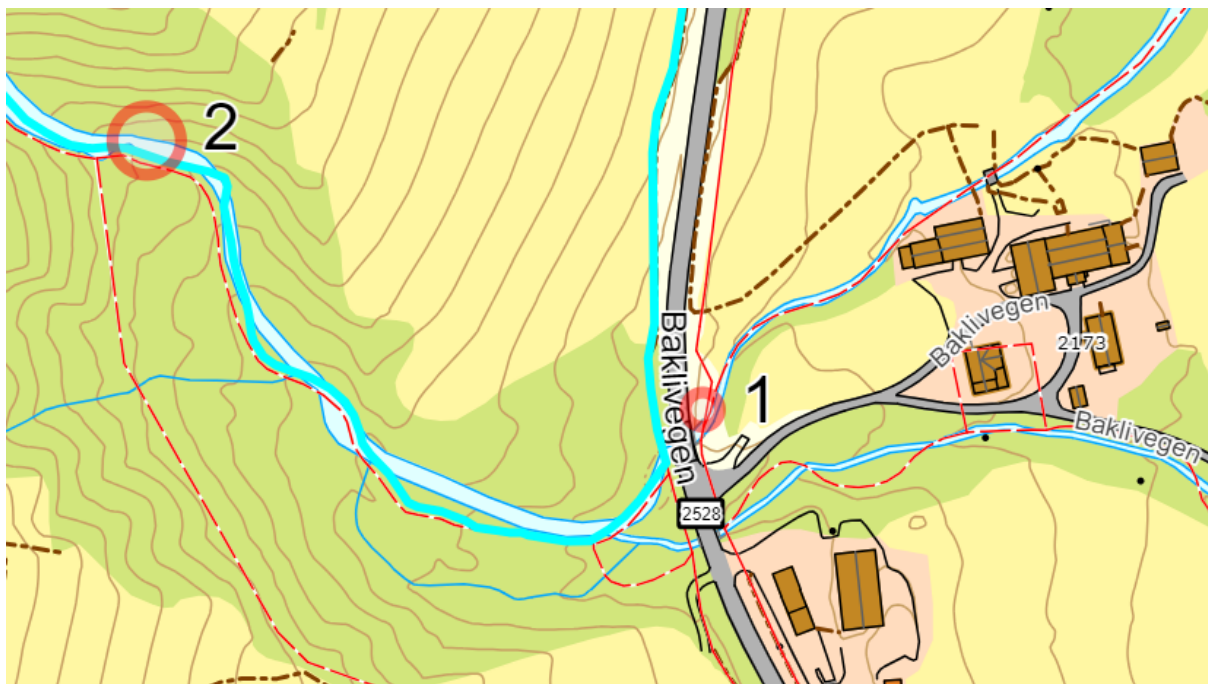

Punkt 1

Like nedenfor fv. 2528 Baklivegen er det et utsatt punkt. Like nedenfor brua i vegen er det en sving i elva. Ved de siste flommene har elva gravd i denne svingen. Terrenget har også relativt liten overhøgde over elva. Det har vært nære på at elva har gått over kanten. Dersom (når) elva graver ytterligere ved nye flommer, er det stor risiko for at den bryter gjennom. Like nedenfor er bebyggelsen på gardsbruket Homb (sjå kart nedenfor). Vatnet vil her ramme to bolighus, driftsbygningen og andre bygninger.

Det som bør gjøres her er å forsterke elvekanten med stor sprengstein (plastring), og samtidig heve vollen. Berørt strekning ca. 20 meter, og slik sett et tiltak av begrensa økonomisk omfang.

Vi har hatt flere befaringer med NVE og fylkeskommunen som vegeier. NVE har ikke vært villig til å gi tilskudd til tiltak her. Fylkeskommunen har heller ikke prioritert dette. Spørsmålet vårt er da om regulanten kan pålegges å gjennomføre sikringstiltak her.

Punkt 2

Dette er vist på samme kartutsnittet over. Her krysser en gammel enkel veg over Raua. Ved de to siste flommene er brukryssinga her ødelagt, og veldig store steiner er flytta nedover. Graving i elvekanten har gitt ustabilitet i de veldig bratte dalsidene slik at det har gått ras og mye lausmasser er ført videre nedover. En brønn like oppstrøms fylkesvegen er ødelagt flere ganger, og mye stein har hopa seg opp ovafor fylkesvegen, der elva deler seg i to løp. Her er det behov for opprensning i elveleiet og rydde opp etter ras.

Punkt 3

Kartutsnittet viser situasjonen ved utløpet fra Rausjøen. I en flomsituasjon ved fullt magasin renner vatnet i overløp på demninga og ut i elva Raua. Den får da raskt økende vassføring. Kartet viser at elva går gjennom et myrområde, og det er ikke naturlig terrenghøyde nedenfor myra. Myra har utløp som leder ned mot et område med mye bebyggelse. Nedstrøms myra er det bratt terreng.

Usikkerheten her knytter seg til hva som kan skje i situasjoner med veldig mye vatn i elva gjennom myrområdet, slik at vatnet/elva trekker ut i og flommer gjennom myra, og dermed gir risiko for flomvassføring og skredfare nedenfor utløpet av myra. Dette vil kunne medføre veldig store skader videre nedover.

Dette er nok forhold som ble påpekt av grunneiere på befaringa den 5. september 2023, men da det ikke foreligger noe referat fra befaringa så vet vi ikke hvordan dette har blitt tatt videre.

Vi mener det her er behov for grundige undersøkelser for å kartlegge denne faren, og eventuelt sette inn tiltak for å begrense risikoen.

